

การศึกษาการใช้โปรแกรมสร้างเสริมสุขภาพต่อพฤติกรรมป้องกันการป่วยซ้ำของ
ผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์

นางสาวสุนิสสา พันธุ์สงวนสุข

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF HEALTH PROMOTING PROGRAM ON RELAPSE PREVENTION
BEHAVIOR IN SCHIZOPHRENIC PATIENTS. SAKAEO RAJANAKARINDRA
PSYCHIATRIC HOSPITAL

Mss. Sunissa Phunsawguansook

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2007

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ

การศึกษาการใช้โปรแกรมสร้างเสริมสุขภาพต่อพฤติกรรม
ป้องกันการป่วยซ้ำของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลจิตเวช
สระแก้วราชชนกรินทร์

โดย

นางสาวสุนิสตา พันธุ์สงวนสุข

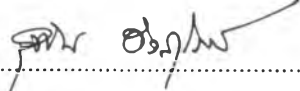
สาขาวิชา

การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

อาจารย์ที่ปรึกษา

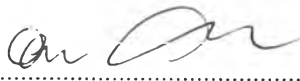
รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

.....กรรมการ
(นางเพชร กัณธสายบัว)

สุนิสสา พันธุ์สงวนสุข : การศึกษาการใช้โปรแกรมสร้างเสริมสุขภาพต่อพฤติกรรม
ป้องกันการป่วยซ้ำของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์
(A STUDY OF HEALTH PROMOTING PROGRAM ON RELAPSE PREVENTION
BEHAVIOR IN SCHIZOPHRENIC PATIENTS. SAKAEO RAJANAKARINDRA
PSYCHIATRIC HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.อรพรรณ ลือบุญวัชชัย 117 หน้า

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมป้องกันการป่วยซ้ำของผู้ป่วย
จิตเภทก่อนและหลังได้รับโปรแกรมสร้างเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์
กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยจิตเภทได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษา คือ โปรแกรมพฤติกรรมป้องกันการป่วยซ้ำของผู้ป่วยจิตเภท ได้ตรวจสอบความตรงของ
เนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบประเมิน
พฤติกรรมป้องกันการป่วยซ้ำของผู้ป่วยจิตเภท มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .81 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
สถิติเชิงพรรณนา และ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดยสถิติทดสอบ Wilcoxon Sign Rank Test

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

คะแนนพฤติกรรมป้องกันการป่วยซ้ำของผู้ป่วยจิตเภทหลังได้รับโปรแกรมสร้างเสริม
สุขภาพ ดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4977821636: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: HEALTH PROMOTING PROGRAM / SCHIZOPHRENIA/ RELAPE
PREVENTION BEHAVIOR

SUNISSA PHUNSAWGUANSOOK : A STUDY OF HEALTH PROMOTING
PROGRAM ON RELAPSE PREVENTION BEHAVIOR IN SCHIZOPHRENIC
PATIENTS, SAKAEO RAJANAKARINDRA PSYCHIATRIC HOSPITAL:
INDEPENDENCE STUDY ADVISOR: ASSOC. PROF. ORAPHUN
LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D.. 117 pp .

The purpose of this study was to compare the relapse prevention behavior in schizophrenic patients before and after using health promotion program. A purposive sample were 20 schizophrenic patients of Sakaeo Rajanakarindra Psychiatric Hospital. The instruments were health promotion program, which validated by 3 experts and the relapse prevention behavior questionnaires was used for data collection. The Cronbach's Alpha coefficient reliability of the questionnaires were .81. Data were analyzed by using descriptive statistics and Wilcoxon Sign Rank Test.

Major findings was as follows:

The relapse prevention behavior in schizophrenic patients after health promotion program was significantly increased at the .05 level.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing
Academic year 2007

Student's signature *Sunissa Phunsaawguansook*
Advisor's signature *Oraphun Lueboonthavatchai*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณา จาก รศ. ดร.อรพรรณ ลือบุญวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาอย่างสม่ำเสมอโดยตลอด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาของท่านมาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณกรมสุขภาพจิตที่ให้โอกาสและสนับสนุนทุนตลอดการศึกษา

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และ อาจารย์เพชร คันธสายบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และคำแนะนำ ทำให้โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ คุณวัฒนาภรณ์ พิบูลย์อัทธกษณ์ ที่กรุณาให้เครื่องมือวิจัยมาพัฒนาในการศึกษาครั้งนี้ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ศึกษา รวมทั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ความแนะนำและอำนวยความสะดวกในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่เป็นตัวแบบและผู้ดูแลผู้ป่วยทุกท่าน ที่เห็นความสำคัญสละเวลาและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่อรุณ คุณพ่อที่ให้กำลังใจ ญาติพี่น้องทุกท่านที่ได้คอยดูแลห่วงใย ให้กำลังใจ และช่วยเหลือสนับสนุน แก่ผู้ศึกษาด้วยดี ขอขอบคุณร่วมรุ่นทุกท่าน ที่สนับสนุน ให้กำลังใจและให้การช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ในคณะพยาบาลทุกท่าน ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและปรารถนาดีเสมอมา

คุณค่าแห่งความดีงาม และประโยชน์ใดๆ อันเกิดจากการศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้เป็นพลังอันยิ่งใหญ่แก่ทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่สมบูรณ์ ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
แนวคิดเหตุผลและสมมติฐาน.....	6
ขอบเขตการศึกษา.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับโรคจิตเภท.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการป่วยซ้ำ.....	23
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ.....	32
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการป่วยซ้ำของผู้ป่วยจิตเภท.....	43
โปรแกรมสร้างเสริมสุขภาพต่อพฤติกรรมป้องกันการป่วยซ้ำของ ผู้ป่วยจิตเภท.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	54
วิธีการดำเนินการศึกษา.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	75
สรุปผลการศึกษา.....	80
อภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	84
รายการอ้างอิง	86
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	97
ภาคผนวก ข การคำนวณดัชนีความตรงตามเนื้อหาและสถิติที่ใช้ในการศึกษา...99	99
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	103
ประวัติผู้ศึกษา.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา..... 71
2	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วย จำแนกตามอาชีพ จำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ระยะเวลาการเจ็บป่วยตั้งแต่ครั้งแรก ระยะเวลาห่างจากวันที่จำหน่ายออกจากโรงพยาบาลครั้งก่อน.....72
2	เปรียบเทียบพฤติกรรมป้องกันการป่วยซ้ำของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการใช้โปรแกรม การสร้างเสริมสุขภาพรายด้านและโดยรวม.....73